

BOSHLANG'ICH SINFLARDA TEXNOLOGIYA FANINI O'QITISHNING PEDAGOGIK MEXANIZMLARI

Nodira Baxronova Fazliddinovna

Samarqand viloyati Samarqand tumani 43- umumta'lim maktabi

Boshlang'ich ta'lim

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda texnologiya fanini o'qitishning pedagogik mexanizmlari, texnologiya darslarida kompetensiyaviy yondashuv asosida metod va usullarni tanlash, boshlang'ich sinflarda texnologiya fanini o'qitishda mavzular mohiyatini yoritish to'g'risida atroflicha fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich sinf, texnologiya fani, pedagogik mexanizmlar, kompetensiyaviy yondashuv.

Kirish: Boshlang'ich sinflarda texnologiya darslarida kompetensiyaviy yondashuv yordamida o'qitish usullari va metodlarining juda asosiy boyligi birlashgan. Ularni tanlashda turli sharoitlar, o'qitilayotgan fanning xarakteri, o'quvchilarning yosh xususiyatlari, oldingi tayyorgarlik darajasi va boshqalar nazarga tutiladi. Texnologiya darslarida kompetensiyaviy yondashuv yordamida metod va usullarni tanlash o'qituvchi darsda hal etilishi belgilangan masalaga bog'liq bo'ladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya: Har bir dars o'quvchilarning bilim va malaka doiralarini kengaytirishi, hamda mustahkamlashi, ularda barqaror ijodiy ko'nikma va odatlar hosil qilishga yordam berishi lozim. Texnologiya malakalari ko'p marotaba takrorlanadigan mashqlar natijasida hosil bo'ladi, bunda mashqlar vaqtida har bir mashq vaqtida o'rnatiladigan tartib va ish harakati izchilligini sistematik sur'atda tushuntirib berish zaruriyati bilan birga qo'shib olib boriladi. Binobarin, boshlang'ich sinflarda texnologiya fanini o'qitishda mavzular mazmunini yoritishda animatsiyalardan foydalanish va kompetensiyaviy yondashuv orqali o'qitishning keng imkoniyatlari

orqali boshlang'ich o'quvchilarda ijodkorlik, aqliy va jismoniy qobiliyatlarini oshirish, garmonik shakllanishi, fantaziyasini boyitish, badiiy did va estetik qobiliyatni rivojlanishi, diqqat va tasavvurni aktivlashtirish, rang tasvir uyg'unligini anglash, ajratish kabi jarayonlarni takomillashtirishga erishish mumkin.

Natijalar: Ta'lim amaliyotida kompetentlik yondashuvini amalga oshirish mazkur jarayonning hamma tomonlarini chuqur va har taraflama ilmiy o'rganishni talab qiladi. Shu bilan birga, ta'kidlash joizki, kompetentlikni pedagogik fenomen sifatida talqin qilish qiyin, chunki, kompetentlik kategoriyasi pedagogikaga boshqa fanlardan kiritilgan bo'lib, u fanlarda yetarli darajada chuqur tushunib yetilgan va o'zining mustahkam o'rniga ega. Boshlang'ich sinflarda dastur talablarini to'liq bajarish va amalga oshirish uchun, birinchi navbatda, o'quvchilarda o'qish malakalarini to'g'ri va puxta egallash va albatta rivojlantirib borish zarurdir. Pedagogik mexanizmlari ilk marta kompetensiyaviy yondashuv yordamida o'qitish vaqtida rivojlanib boradi, o'qitishning keyingi bosqichlarida esa shakllanadi.

Muhokama: Boshlang'ich sinflarda kompetensiyaviy yondashuv orqali texnologiya fanini o'qitishning ko'chkisimon rivoji natijasida texnologik fan daraxti paydo bo'ldi. Shuning uchun kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilariga texnologiya fanini o'rgatuvchi tizim original va noan'anaviy fikrlash qobiliyatini, o'z ustida tizimli va mashaqqat bilan ishlash malakalarini rivojlantirishi lozim. O'quvchi ajablana olishi, hayratlana olishi lozim, shundagina u boshqalarni o'zining ijodiy mehnati bilan hayratlantira oladi. Texnologiya fanini o'qitishda kompyuterlarni qulayligini yana bir yo'nalishi ayrim o'quv holatlarini modellashtirishdir. Modellashtirilgan dasturlardan foydalanishning maqsadi, o'qitishning boshqa usullari qo'llanganda tasavvur qilish, ko'z oldiga keltirilishi qiyin bo'lgan materiallarni tushunarli bo'lishini ta'minlashdan iborat. Modellashtirish yordamida o'quvchilarga ma'lumotlarni grafik rejimda kompyuter multimediasi ko'rinishida taqdim qilish mumkin.

Xulosa: Xulosa o'rnida shuni aytib o'tish joizki, texnologiya ta'limini boshlang'ich sinflarda kompetensiyaviy yondashuv asosida pedagogik mexanizmlarni takomillashtirish, ijtimoiy-iqtisodiy jihatdan doimiy takomillashtirish yordamida o'quvchilarda texnik-texnologik hamda texnologik jarayon davomida bajariladigan operatsiyalar yuzasidan olgan bilim, ko'nikma va malakalarini mustaqil amaliy faoliyatida qo'llash, kasb-hunar tanlash, milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida ijtimoiy munosabatlarga kirisha olish, mehnat bozorida zarur bo'ladigan kompetentsiyalarni shakllantirishga erishiladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Sayidaxmedov N.S. Pedagogik maxorat va pedagogik texnologiya. – Toshkent, 2003.
2. Tohirov O'. O. Texnologiya o'quv fani davlat ta'lim standarti va o'quv dasturini ta'lim amaliyotiga joriy etish metodikasi. // Metodik tavsiyanoma. – T.: RTM, 2017.
3. Sanaqulov X.R., Xodiyeva D.P. Satbayeva «Mehnat va uni o'qitish metodikasi». Darslik. T.: TDPU. 2015.
4. S.Bekmurodova. Texnologiya fanini o'qitishga yangicha yondashuv. Metodik qo'llanma. – Toshkent. 2017.